№ 179 (803) Rok IV. Warszawa, 11 sierpnia 1923 r.

DZIENNIK KOMISARJATU RZĄDU

NA M. ST. WARSZAWĘ

WYCHODZI CODZIENNIE Z WYJĄTKIEM ŚWIĄT I NIEDZIEL.

Ogłoszenia: a) instytucji państwowych i komunalnych mk. 12000 za wiersz nonparelu b) instytucji i osób prywatnych 18400 mk. za wiersz nonp. pierwszy raz za każdy następny raz 25 proc. ustępstwa. c) Trzykrotne ogłoszenie o zgubieniu paszportu wewnętrznego lub dowodu osobistego 250 0 mk, d) Trzykrotne ogłoszenie (do trzech wierszy o zgubieniu wszelkich innych dokumentów 40 000 mk. Ogłoszenie o koncesji 180000 mk. Szerokość wiersza wynosi 25 liter.

Prenumerata: Miesięcznie z dostarczeniem do domu 38400 mk. Cena egzemplarza pojedyńczego w redakcji 1800 mk.

Adres: Senatorska 12, (pałac Blanka) lewa oficyna, I-e piętro. Redakcja pokój Nr. 7. Administracja pokój Nr. 7. Telefon Nr. 15-84.

Treść numeru 179-go.

DZIAŁ URZĘDOWY.

1. Instrukcja dla władz administracyjnych I i II instancji.
2. Ogłoszenia.

Dział urzędowy

INSTRUKCJA

dla władz administracyjn. I i II instancji

w przedmiocie utraty obywatelstwa polskiego wskutek niespełn. obowiązku służby wojskowej.

Rozporządzeniem Ministra Spraw Wewnętrznych w porozumieniu z Ministrem Spraw Wojskowych i Ministrem Spraw Zagranicznych z dn. 22-go kwietnia 1923 r. Dz. U. R P. № 53 przekazane zostało orzecznictwo w sprawach utraty obywatelstwa polskiego wskutek niespełnienia obowiązku służby wojskowej Wojewodom i Delegatowi Rządu w Wilnie. Na obszarze st. m. Warszawy orzecznictwo w tym przedmiocie pozostało przy Ministerstwie Spraw Wewnętrznych.

Celem zapewienia jednolitości postępowania Ministerstwo Spraw Wewn. podaje poniżej zasady, jakich winni P. Wojewodowie (Delegat Rządu) przestrzegać przy załatwianiu pomienionych spraw.

I.

W myśl art 1 rozporządzenia Rady Obrony Państwa z dnia 11-go sierpnia 1920 r. Dz. U. R.P. № 81, poz. 540 obywatel polski może być pozbawiony obywatelstwa polskiego, o ile na mocy obowiązujących przepisów nie jest wolny od obowiązku zgłoszenia się do służby wojskowej (art. 2 tego rozp.), jeśli:

1. samowolnie porzucił służbę w wojsku polskiem i przebywa za granicami Państwa Polskiego, lub na obszarze zajętym przez nieprzyjaciela;
2. celem uchylenia się od służby wojskowej opuścił granice państwa i przebywa za granicą;
3. przebywa stale za granicami Państwa Polskiego i w ciągu 3 ch miesięcy, licząc od dnia doręczenia mu innego wezwania, powołującego go do służby wojskowej lub od dnia ogłoszenia ogólnego wezwania, powołujące go do służby wojskowej, nie zgłosił się celem spełnienia tego obowiązku w Konsulacie wzgl. w przedstawicielstwie dyplomatycznem lub u właściwej władzy wojskowej w kraju.

Ogólne wezwanie do zgłoszenia się, o którym wyżej mowa, zostało ogłoszone obwieszczeniem Ministra Spraw Wojskowych w porozumieniu z Ministrem Spraw Wewnętrznych dnia 29/I 21 (Monitor Polski z dnia 8 lutego 1921 r. № 30).

Obwieszczenie to ma następującą osnowę:

Na zasadzie p. 3 art. 1 i art. 4 rozporządzenia Rady Obrony Państwa z dnia 11 sierpnia 1920 r. (Dz. Ust. R. P. z 1920 r. № 81, poz. 540), wzywa się wszystkich mężczyzn, posiadających obywatelstwo polskie a urodzonych w czasie od 1902 do 1885 włącznie. o ile zaś chodzi o oficerów, to do r. 1879 włącznie. przebywających stale poza granicami Rzeczypospolitej Polskiej, by, celem zadośćuczynienia przepisom o obowiązku służby wojskowej, zgłosili się osobiście lub na piśmie, celem rejestracji, do właściwego konsulatu lub do przedstawicielstwa dyplomatycznego Rzeczypospolitej za granicą lub do właściwej władzy wojskowej w kraju najdalej w ciągu 3-ch miesięcy od dnia obwieszczenia niniejszego w „Monitorze Polskim".

Kto obowiązku zgłoszenia się w myśl powyższego ustępu nie dopełni, może być na zasadzie art. 1 wymienionego na wstępie rozporządzenia Rady Obrony Państwa—niezależnie od wszelkich innych skutków prawnych, przewidzianych obowiązującemi przepisami, za zaniedbanie obowiązku służby wojskowej — pozbawiony obywatelstwa polskiego.

Określony w ustępie pierwszym termin trzymiesięczny dotyczy tylko utraty obywatelstwa, lecz nie zwalnia od następstw prawnych na wypadek niestawienia się do służby wojskowej.

Od obowiązku zgłoszenia wolni są ci, którzy już poprzednio dopełnili obowiązku zgłoszenia się do rejestracji i posiadają na to właściwe zaświadczenie.

II.

Pomienione wyżej rozporządzenie R. O. P. weszło w życie z dniem ogłoszenia t. j. z dniem 24 sierpnia 1920 r. Ponieważ w myśl ogólnej zasady prawnej żadna ustawa wstecz nie działa, przeto utrata obywatelstwa może być orzeczoną tylko odnośnie tych obywateli polskich, co do których warunki odnośnie utraty obywatelstwa, nastąpiły dopiero po wejściu w życie tego rozporządzenia t. j. po dniu 24 sierpnia 1920 r.

W myśl tej zasady może być zatem pozbawiony obywatelstwa ten, kto po dniu 24-go sierpnia popełnił dezercję i przebywa zagranicą (art. 1 p. 1 rozporządzenia) oraz ten, kto celem uchylenia się od służby wojskowej po 24 sierpnia 1920 r. opuścił granice Państwa i przebywa za granicą (art. 1 p 2 rozporządzenia).

P 3 art. 1 rozp. stosuje się do obywateli polskich, którzy, bez względu na to, kiedy wyjechali z kraju, w czasie zarządzonej rejestracji przebywali stale zagranicą i dotąd do kraju nie powrócili.

Osoby, które popełniły dezercję lub opuściły granice Państwa w celu uchylenia się od służby wojskowej przed 24 sierpnia, mogą być jednak pozbawione obywatelstwa na podstawie art. 1 punkt 3 rozporządzenia, jeśli w czasie od 8-go lutego do 8 maja 1921 r. nie zarejestrowały się. Osoby te winny być co do obowiązku rejestracji traktowane narówni z osobami przebywającemi stale za granicą. Inaczej bowiem te ostatnie osoby co do skutków niezgłoszenia się byłyby traktowane gorzej, niż dezerterzy i uchylający się od służby wojskowej, co nie leży w intencji ustawy.

III.

Pozbawienie obywatelstwa może, lecz nie musi nastąpić. Wydanie orzeczenia pozbawiającego zależy zatem od swobodnej oceny władzy orzekającej.

IV.

Obywatelstwa polskiego może być pozbawiona tylko osoba, która obywatelstwo to faktycznie posiada. Dlatego w każdym przypadku kwestja obywatelstwa musi być ustalona w myśl odnośnych przepisów w przedmiocie obywatelstwa.

V.

We wszystkich przypadkach, przewidzianych w art. 1 rozporządzenia orzeczenie o pozbawieniu obywatelstwa może zapaść tylko wówczas, jeżeli dana osoba przebywa za granicą. Z chwilą powrotu do kraju przed wydaniem orzeczenia o utracie obywatelstwa możliwe jest już tylko pociągnięcie danej osoby do odpowiedzialności karno-sądowej lub administracyjnej, postępowanie zaś odnośnie utraty obywatelstwa należy umorzyć.

VI.

W myśl art. 5 rozporządzenia orzeczenie o utracie obywatelstwa można rozciągnąć tylko na żonę danego osobnika oraz dzieci do lat 18. W orzeczeniu można jednak zastrzec, że skutki utraty na tych członków rodziny lub niektórych z nich nie rozciągają się.

VII.

Pozbawienie obywatelstwa przedstawia się jako kara za uchylenie się od obowiązku służby wojskowej. Kara ta zatem winna przedewszystkiem dotknąć tych, którzy zbiegli za granicę w zamiarze uchylenia się od obowiązku służby wojskowej, zwłaszcza w czasie, kiedy Polska prowadziła wojnę. Przy wydawaniu tedy orzeczeń o utracie obywatelstwa decydującym momentem jest zamiar uchylenia się danej osoby od służby wojskowej.

Pozbawienie obywatelstwa nie uwalnia jednak danej jednostki od wszelkich innych skutków prawnych, przewidzianych obowiązującemi przepisami, za zaniedbanie obowiązku służby wojskowej.

VIII.

Stosownie do wezwania, przytoczonego powyżej w p. I obowiązani do służby wojskowej, a należący do roczników w tem wezwaniu wymienionych winni byli zgłosić się do rejestracji bądź w polskich placówkach zagranicznych bądź też u właściwej władzy wojskowej w kraju. (P. K. U.).

Rejestracja za granicą nie została jednak wszędzie formalnie przeprowadzona. W krajach pozaeuropejskich rejestracji wogóle nie zarządzono bądź to ze względów politycznych bądź też z powodu trudności technicznych.

W krajach europejskich rejestracja z małemi wyjątkami (n.p. w Czechosłowacji wezwania z dnia 29-go stycznia 1921 r. nie publikowano) została wszędzie przeprowadzona.

Fakt nie przeprowadzenia formalnie rejestracji za granicą nie zwalniał obowiązanych do rejestracji od obowiązku zgłoszenia się w konsulatach za granicą lub u wojskowej władzy w kraju osobiście lub piśmienie. Niemniej jednak względy słuszności nakazują liczyć się z tym faktem przy rozpatrywaniu odnośnych spraw.

Nadmienić jeszcze wypada, że przed rejestracją na podstawie obwieszczenia z dnia 29 stycznia 1921 r. przeprowadzoną była rejestracja w myśl okólnika Min. Spr. Zagr. Nr. 256 z dn. 7 stycznia 1920 r. Osoby zatem, które zgłosiły się do tej rejestracji wolne były od obowiązku zgłoszenia się do rejestracji, zarządzonej w styczniu 1921 r.

IX.

Osoby, o które chodzi podzielić można na następujące kategorje:

A. Osoby przebywające w krajach, w których rejestracje formalnie przeprowadzono, a mianowicie

a. Osoby, które stale tam przebywają, od chwili powstania Państwa Polskiego, wzgl. wyjechały tamże później na stały pobyt bez zamiaru uchylenia się od służby wojskowej, a więc n. p. w celach zarobkowych (robotnicy rolni i t. d.),

b. dezerterzy i osoby, które opuściły granice Państwa z widocznym z okolicznościami towarzyszących wyjazdowi zamiarem uchylenia się od służby wojskowej.

B. Osoby przebywające w krajach, w których rejestracji formalnie nie przeprowadzono. Rozróżnić tu należy kategorje a i b, jak wyżej.

C. Osoby przebywające zagranicą, których jednak miejsca pobytu wyśledzić nie zdołano. Rozróżnić tu należy również kategorje a i b, jak wyżej.

Pozbawienie obywatelstwa osób kategorji A. a. może nastąpić przedewszystkiem na wniosek właściwego Konsulatu, przyczem nadmienia się, że Konsulaty okólnikiem Ministerstwa Spr. Zagr. z dnia 5-go sierpnia 1921 r. Nr. 118, wydanym w porozumieniu z Min. Spr. Wewn. upoważnione zostały do niestawiania wniosków o pozbawienie obywatelstwa tych osób, które usprawieoliwią niezgłoszenie się do rejestracji w terminie przepisanym. Konsulaty mogą osoby te dodatkowo rejestrować.

Jeśli wniosek o pozbawienie obyf watelstwa wyszedł nie z Konsulatu lecz od władzy krajowej należy dać Konsulatowi możność oświadczenia się co do tego wniosku. Pozatem orzeczenia o utracie obywatelstwa należy wydawać po dokładnem rozważeniu momentów w grę tu wchodzących, zwracając uwagę na stopień inteligencji danego osobnika, jego uświadomienie obywatelskie i narodowe, zawód, stosunki rodzinne, użyteczność dla Państwa i t. d.

Osoby kategorji A. b. winny być naogół, w myśl zasady wypowiedzianej p. VII, pozbawione obywatelstwa, jeśli w czasie od 8 lutego do 8 maja 1921 r. nie zgłosiły się do rejestracji wojskowej.

Z wydaniem orzeczenia należy jednak wstrzymać się wówczas, jeśli dany osobnik objawił życzenie powrotu do kraju, celem poniesienia tu wszelkich konsekwencji za uchylanie się od służby wojskowej i powróci do kraju w terminie przez konsulat zakreślonym. O wydaniu paszportu na powrót zawiadamia konsulat władzę orzekającą o utracie obywatelstwa jak i właściwą władzę administracyjną I-ej instancji. Jeśliby jednak dany osobnik do kraju nie powrócił należy sprawę podjąć na nowo i wydać orzeczenie pozbawiające. Przy orzecznictwie należy również brać pod rozwagę stopień uświadomienia obywatelskiego i narodowego danego osobnika i t. d.

Co do osób kategorji B.a. nie należy z reguły stawiać wniosku o pozbawienie obywatelstwa względnie postępowania w sprawach, które są w toku, należy umorzyć.

Natomiast osoby kategorjj B. b. należy traktować jak osoby kategorji A. b.

Co do osób kategorji C. a., jeśli miejsca ich pobytu nie można wyśledzić, należy postępowanie zastanowić. Sprawy te jednak winny województwa utrzymywać w odpowiedniej ewidencji, aby móc postępowanie wznowić w razie dostarczenia w przyszłości danych co do miejsca pobytu tych osób. W tym wypadku sprawę załatwia się ostatecznie w myśl wskazówek odnośnie kat. A.a. i B.a.

Osoby kategorji C. b. należy pozbawiać obywatelstwa podobnie jak osoby kategorji A.b. i B.b.

X.

Punkt 3 art. 1 rozp. R. O. P. może być stosowany tylko do osób, które uzyskały obywatelstwo polskie z tytułu przynależności lokalnej w rozumieniu art. 2 ustawy z dn. 20/I d1920 r. Dz. U. R. P. Nr. 7, p. 44 o obszarów Polski, które w dniu wejścia w życie pomienionego rozporządzenia należały do Polski. Nie można go zatem stosować do osób pochodzących z Województw: Wołyńskiego, Poleskiego i Nowogródzkiego, z ziemi wileńskiej i z Górnego Śląska.

Punkty 1 i 2 art. 1 rozporz. mogą być natomiast stosowane także do osób tej ostatniej kategorji, jeśli po ostatecznem przyłączeniu odnośnych obszarów do Polski zbiegły za granicę celem uchylenia się od obowiązku służby wojskowej.

Tam, gdzie wogóle lub też odnośnie pewnej narodowości nie przeprowadzono przymusowego zaciągu wojskowego (miało to n. p. miejsce poprzednio w Małopolsce Wsch.) nie może naturalnie stosować rygorów przewidzianych w punktach 1, 2 i 3 art. 1 rozporządzenia w stosunku do osób, które nie podlegały przymusowej służbie wojskowej.

XI.

O miejscowej kompetencji rozstrzyga przedewszystkiem miejsce stałego faktycznego zamieszkania, jakie dana osoba ostatnio przed opuszczeniem granic państwa posiadała. Pozatem rozstrzygającem jest tu z reguły miejsce osiadlenia w znaczeniu art. 2 ustawy z dnia 20 stycznia 1920 r. Dz. U. R. P. Nr. 7 p. 44, w wyjątkowych zaś wypadkach miejsce urodzenia.

XII.

Wnioski o pozbawienie obywatelstwa wychodzą od władz administracyjnych I-ej instancji jak i od Konsulatów. Władze administracyjne winne przy sposobności korespondencji w sprawach stwierdzania obywatelstwa polskiego wzgl paszportowych badać, czy i w jakiej mierze osoba przebywająca zagranicą uczyniła zadość obowiązkowi służby wojskowej i wrazie stwierdzenie faktów, pociągających utratę obywatelstwa zawiadamiać Konsulat o stanie rzeczy Jeśli wniosek stawia władza administracyjna I instancji, winna ona otem bezzwłocznie zawiadómić właściwy Konsulat o ile miejsce pobytu danej osoby jest wiadome. Odnośnie osób co do których postawiono wniosek o pozbawienie ich obywatelstwa. Konsulaty wstrzymują się w myśl okólnika Min. Spraw Zagr. z 18 lut 1921 roku № 30 z wydaniem im stałych paszportów polskich, aż do czasu rozstrzygnięcia sprawy nie uchybiając postanowieniu pomienionemu w p. IX odnośnej kategorji A. b.

Co do sposobu przygotowania wniosków stosować należy okólnik Min. Spr. Wewn. № 84 z dnia 16 września 1921 roku № AE 2844, ze zmianami wynikającemi z niniejszej instrukcji.

Odnośnie korespondencji z konsulatami obowiązuje władze administracyjne I-ej i II ej instancji zasada bezpośredniej korespondencji. Czynności o których wspomina art. 1 rozporządzenia wykonawczego z 19 października 1920 r. Dz. U. R. P. № 103 poz. 687 przekazane zostaną przez Min. Spr, Wojsk. właściwym D. O. K. (Dówództwom Okr. Korp.).

XIII.

Wojewodowie (Delegat Rządu) wydają decyzję według poniżej podanego wzoru, zmieniając naturalnie treść jego odpowiednio do stanu faktycznego i prawnego w danym wypadku. O decyzji zawiadomić należy Konsulat, w okręgu którego pozbawiony obywatelstwa, dołączając odpis decyzji dla doręczenia go interesowanemu. Jeśli adres interesowanego nie został ustalony należy tego zaniechać.

W każdym przypadku zarządzić należy uskutecznienie adnotacji o utracie obywatelstwa w księgach ludności (przynależności meldunkowych) oraz zawiadomić o tem gminę miejsca ostatniego pobytu, rodzinę interesowanogo przebywającą w kraju oraz właściwą P. K. U. celem uczynienia o utracie wzmianki w liście poborowej. O decyzji zawiadomić należy także właściwe D. O. K. Jeśli wniosek w danej sprawie przekazany został przez Min. Spr. Wojsk., w piśmie do D. O. K. powołać należy dotyczące pismo M. S. Wojsk.

Wydane decyzje należy zapisywać do rejestru orzeczeń o utracie obywatelstwa, króry neleży wtym celu założyć. Rejestr ten obejmować ma następujące rubryki: 1) liczba bierząca, 2) nazwisko i imię osoby, którą obyw. pozbawiono, 3) dzień, miesiąc, rok i miejsce jej urodzenia, 4) miejsce osiedlenia (zapis do ksiąg st. ludn., przynal. gmina i t. d.), 5) imiona rodziców, 6) data i L. aktu utraty obywatelstwa 7) uwagi.

Wyciąg z tego rejestru będą urzędy wojewódzkie przesyłały po upływie każdego kwartału Min. Spr. Wewn. które prowadzi rejestr centralny Ministerstwo Spr. Wewn. będzie wykazy pozbawionych obywatelstwa podawało do wiadymości wszystkich placówek zagranicznych oraz władz krajowych za pośrednictwem Gazety śledczej.

O umorzeniu sprawy wzgl. wstrzymaniu dochodzenia zawiadamiać również należy dotyczący konsulat oraz D. O. K. powołując się w danym razie na dotyczące pismo Min. Spr, Wojsk.

Ministerstwo Spraw Wewnętrznych przekaże P. P. Wojewodom (Delegatowi Rządu) sprawy dotąd ostatecznie niezałatwione.

XIV.

Wrazie wniesienia przez interesowanych zażalenia przeciw decyzji Wojewody (Delegata Rządu) względnie prośby o wznowienie sprawy należy dotyczące akta po ewentualnem uzupełnieniu stanu faktycznego przekładać Ministerstwu Spraw Wewnetrznych do decyzji wraz z wnioskiem.

Do Ministerstwa Spraw Wewnętrznych należy również zwracać się po instrukcje w wypadkach wątpliwych.

OGŁOSZENIA.

Teperman Lejb Ber Dzielna 54	3-3	Piechowska Franciszka Hoża 52	5.3	Krajanka Rywa, Waliców 6	3-1
Danziger Jadwiga Senatorska 6	3064-3	Arbes Jakób, Nalewki 9	3078-2	Kerner Roman, Nowogrodzka 36	5-1
Lipszyc Baszewa Pańska 63	3065-3	Birnzweig Leon Wacław Piękna 34	81-2	Gitler Józef Nowolipki 54	6-1
Kujawska Cecylja Wspólna 49	6-3	Wajno Mszek Pawia 64-a	2-2	Goldman Josek Izaak, Dzika 21	7-1
Blat Dawid Smocza 3	7-3	Farbiarz Jena Wołyńska 21	4-2	Rutman Sosia, Dworska 22	8-1
Jagielak Marceli Pańska 3	9-3	Herszenfis Josef Szulim Dzika 39	5-2	Wald Sura Tauba, Miodowa 20	9-1
Klimczak Karolina Wilcza 64	73-3	Nowogrodzka Aniela Foksal 19	6-2		
Łuczkowski Jan Bugaj 8	4-3	Krajanka Wilchelm Waliców 6	3092-1		

Blat Dawid właściciel domu przy ul. Nowolipie 59, poszukuje Szejnuerg, Moszka który wyjechał z Warzawy w 1923 r. 3068-3

Rosental Szejwa zgubiła pozwolenie na sklep spożywczy Elektoralna 7 wyd. przez Komisarjat Rządu 3070-3

Zgubiono paszport i kartę powołania Krochmalnik Wigdora Żelazna 47 3071-3

Zgubiono książkę wojskową kartę zwolnienia i akt ślubu Oracz Józefa Elekcyjna 4 3072-3

Zgubiono tymcz. zaświad. demobilizącyjne Michniewicza Kazimierza Zakątna 1 3076-3

Zgubiono tymcz. dowód osobisty i książkę wojskową, Tamborowskiego Feliksa, Płocka 40 3977-2

Rybak Ela, Nalewki 20, zgubiła paszport zagraniczny, wyd. przez Starostwo Słonimskie 3079-2

Zgubiono pozwolenie za № 2334 na prawo jazdy dorożką Gwiazdy Stefana, Tarczyńska 11 3080-2

Zgubiono tymcz. dowód osobisty Lamperf Wulfa Leszno 28 3083-2

Zgubiono paszport, książkę wojskową i kartę zwolnienia, Kaczyńskiego Stanisława, Sielce, Tatrzańska 6 3087-1

Justman Moszek zam Nowolipki N. 43 zgubił paszport i książkę wojskową 3088-1

Kwesta uliczna na rzecz T-wa Ostatnia Posługa, odbyta w dniu 11 czerwca r. b. przyniosła dochod 11.722.150 mk. 3089-1

Zgubiono świadectwo, na konia kozaka karego, dwa znaki białe na lewem boku, lat 9 Grabskiego Józefa Wolność 3 3090-1

Zgubiono świadectwo na kónia maści gniadej, ogier, lewa noga zadnia gruba w kolanie, mała gwiazdko na czole, lat 9, Asmana Józefa Wolność 3 3091-1

Rajcher Ela zam. Nalewki 43 zgubił paszport zagraniczny 3094-1

Zgubiono legitymację № 2549 wyd przez Pol. P. Kruka Antoniego, Nowy Świat 26 2100-1

Redaktor: W. Wereszczewski. Drukarnia F. Syrewicza i Ski. Senatorska 28-30